

III.

(Pripremni akti)

EUROPSKA SREDIŠNJA BANKA

MIŠLJENJE EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE

od 13. ožujka 2015.

o prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o harmoniziranim indeksima potrošačkih cijena i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 2494/95

(CON/2015/10)

(2015/C 175/02)

Uvod i pravna osnova

Europska središnja banka (ESB) zaprimila je 17. prosinca 2014. zahtjev od Europskog parlamenta za mišljenje o prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o harmoniziranim indeksima potrošačkih cijena ⁽¹⁾ (HIPC) (dalje u tekstu: „prijedlog uredbe“). Ovaj pravni akt stavio bi izvan snage i zamijenio Uredbu Vijeća (EZ) br. 2494/95 ⁽²⁾. Dana 26. siječnja 2015. Vijeće Europske unije zatražilo je mišljenje ESB-a o istom prijedlogu.

Nadležnost ESB-a za davanje mišljenja utemeljena je na članku 127. stavku 4. i članku 282. stavku 5. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Prijedlog uredbe je u nadležnosti ESB-a budući da je ESB glavni korisnik HIPC statistike. Harmonizirani indeksi potrošačkih cijena su važni pokazatelji u kontekstu monetarne politike. Oni su od ključne važnosti za glavni cilj ESB-a odnosno za održavanje stabilnosti cijena u europodručju ⁽³⁾, budući da utemeljene odluke monetarne politike ovise o pouzdanoj i visokokvalitetnoj HIPC statistici. Također osiguravaju potporu zadaćama Eurosustava u području stabilnosti financijskog tržišta ⁽⁴⁾.

Upravno vijeće donijelo je ovo Mišljenje u skladu s prvom rečenicom članka 17. stavka 5. Poslovnika Europske središnje banke.

1. Opće napomene

ESB podržava nastojanja Europske Komisije (Eurostata) za preispitivanje i osuvremenjivanje pravnog okvira Unije za sastavljanje HIPC statistike.

2. Savjetovanje s ESB-om i njegovo sudjelovanje u pripremnom i provedbenom radu

2.1 S obzirom na sustavan doprinos ESB-a pravnom okviru za HIPC i važnost visokokvalitetne HIPC statistike za zdravu monetarnu politiku i posebno, za ostvarenje stabilnosti cijena kao glavnog cilja ESB-a, trebalo bi nastaviti s provođenjem savjetovanja s ESB-om u vezi s budućim promjenama ovog pravnog okvira ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ COM(2014) 724 završna verzija.

⁽²⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 2494/95 od 23. listopada 1995. o harmoniziranim indeksima potrošačkih cijena (SL L 257, 27.10.1995., str. 1.).

⁽³⁾ Vidjeti članak 127. stavak 1. Ugovora i prvu rečenicu članka 2. Statuta Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke (dalje u tekstu „Statut ESSB-a“).

⁽⁴⁾ Vidjeti prvu alineju članka 127. stavka 2. i članka 127. stavka 5. u vezi s člankom 139. stavkom 2. točkom (c) Ugovora i prvu alineju članka 3. stavka 1. i članka 3. stavka 3. u vezi s člankom 42. stavkom 1. Statuta ESSB-a.

⁽⁵⁾ Vidjeti članak 5. stavak 3. Uredbe (EZ) br. 2494/95 u skladu s kojim je Komisija dužna zatražiti od ESB-a mišljenje o mjerama koje predlaže za podnošenje Odboru Europskog statističkog sustava.

- 2.2 Posebno, sukladno članku 127. stavku 4. i članku 282. stavku 5. Ugovora, potrebno je savjetovati se s ESB-om o svakom provedbenom i delegiranom aktu kojeg Komisija može donijeti temeljem izmijenjenog pravnog okvira za HIPC (¹). Europski Sud je u presudi *Komisija protiv ESB-a* naglasio obvezu savjetovanja i koristi od savjetovanja s ESB-om (²).
- 2.3 U skladu s postojećim odredbama Uredbe (EZ) br. 2494/95 (³) i neovisno o suradnji u pripremi zakonodavnih akata, uvodna izjava 2. prijedloga uredbe trebala bi odražavati nadležnost ESB-a za davanje mišljenja o provedbenim i delegiranim aktima donesenim na temelju prijedloga uredbe.

3. Upotreba delegiranih i provedbenih akata

- 3.1 S obzirom na ovlast Komisije za donošenje delegiranih akata utemeljenu na članku 290. Ugovora, ESB smatra da su prag ispod kojeg ne postoji obveza dostave podindeksa harmoniziranih indeksa za države članice i popis podindeksa koje države članice nisu dužne izraditi (⁴) ključni elementi prijedloga uredbe. Te su stavke ključne za osiguranje valjanih i harmoniziranih indeksa potrošačkih cijena. Promjene tih parametara imaju izravan učinak na obuhvat i valjanost indeksa. Oni imaju značajan utjecaj na kvalitetu i pouzdanost indeksa. ESB stoga smatra da delegirani akti nisu prikladni pravni instrumenti za utvrđivanje pravila kojima se uređuju ti ključni elementi pravnog okvira za HIPC. O tim pitanjima bi se trebalo odlučiti te bi ih trebalo utvrditi u prijedlogu uredbe. ESB predlaže uključivanje ustaljenih pragova od 1/1 000 pondera ukupne potrošnje obuhvaćene HIPC-om, i 1/100 za stambene objekte u kojima stanuju vlasnici i indekse cijena nekretnina u članak 5. stavke 6. i 7.
- 3.2 ESB podržava predloženi članak 5. stavak 1. u vezi s člankom 2. točkom (q) o prikupljanju informacija o „reguliranim cijenama” kao dio „osnovnih informacija” koje bi se trebale dostavljati u vezi s harmoniziranim indeksima potrošačkih cijena (i harmoniziranim indeksima potrošačkih cijena po stalnim poreznim stopama). ESB prati kretanja cijena koje se ili izravno utvrđuju ili na njih o znatnoj mjeri utječe vlada (na središnjoj, regionalnoj ili lokalnoj razini, uključujući nacionalna regulatorna tijela), kao i učinak tih kretanja na sveukupni HIPC. Ove informacije su vrlo korisne za analizu kretanja inflacije. Međutim, potrebne su dodatne smjernice u odnosu na raščlambu cijena na neregulirane, većinom regulirane ili u potpunosti regulirane. Ova raščlamba je često nejasna. Za indekse koji se odnose na regulirane cijene, ili ih isključuju, ESB bi pozdravio kada bi Komisija dala smjernice osiguravajući usklađenu definiciju i primjenu tih pojmova u provedbenom aktu donesenom na temelju članka 4. stavka 4. prijedloga uredbe.

4. Metodološka pitanja

- 4.1 ESB se slaže s Komisijom da novi pravni okvir ne bi smio zaostajati za tekućim zahtjevima za prikupljanje harmoniziranih indeksa u pogledu osiguranja kvalitete i dosljednosti. Dostignuća ostvarena u posljednjih dvadeset godina, od donošenja Uredbe (EZ) br. 2494/95, trebalo bi održavati i, kada je to moguće, unaprjeđivati.
- 4.2 Članak 4. stavak 2. točka (b) prijedloga uredbe uvodi širu maržu za sustavne razlike u stopama godišnjeg rasta indeksa cijena za stambene objekte u kojima stanuju vlasnici (OOH indeks cijena) i indeksa cijena nekretnina (HPI) koje mogu proizlaziti iz odstupanja od pojmova ili metoda utvrđenih u prijedlogu uredbe. Dok se Uredba Komisije (EU) br. 93/2013 (⁵) ne izjašnjava o tom pitanju, ESB snažno predlaže primjenu standarda od 0,1 postotnog

(¹) Vidjeti, npr., stavak 1.3. Mišljenja Europske središnje banke od 15. veljače 2007. na zahtjev Vijeća Europske unije o osam prijedloga o izmjeni Direktiva 2006/49/EZ, 2006/48/EZ, 2005/60/EZ, 2004/109/EZ, 2004/39/EZ, 2003/71/EZ, 2003/6/EZ i 2002/87/EZ, u pogledu provedbenih ovlasti koje su dodijeljene Komisiji (CON/2007/4), (2007/C 39/01) (SL C 39, 23.2.2007., str. 1.); stavak 2. Mišljenja Europske središnje Banke od 19. listopada 2012. o prijedlogu uredbe Komisije o izmjeni Uredbe (EZ) br. 2214/96 o harmoniziranim indeksima potrošačkih cijena: slanje i diseminacija podindeksa HIPC-a, u pogledu utvrđivanja harmoniziranih indeksa potrošačkih cijena po stalnim poreznim stopama i o prijedlogu Uredbe Komisije o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 2494/95 o harmoniziranim indeksima potrošačkih cijena, u pogledu utvrđivanja indeksa cijena za stambene objekte u kojima stanuju vlasnici (CON/2012/77) (2013/C 73/03) (SL C 73, 13.3.2013., str. 5.).

(²) Presuda od 10. srpnja 2003. u Predmetu C-11/00 *Komisija Europskih zajednica protiv Europske središnje banke* [2003] ECR 2003, I-7147, posebno stavci 110. i 111. Sud je pojasnio da je osnovni cilj obveze savjetovanja s ESB-om „osigurati da zakonodavac donese akt tek nakon što je tijelo saslušano, koje je, na temelju posebnih funkcija koje ono obavlja u pravnom okviru Zajednice u odnosnom području i na temelju visoke razine stručnog znanja koje posjeduje, u posebno povoljnom položaju za obavljanje korisne uloge u predviđenom zakonodavnom postupku”.

(³) Vidjeti članak 5. stavak 3. Uredbe (EZ) br. 2494/95.

(⁴) Vidjeti članak 5. stavke 6. i 7. prijedloga uredbe.

(⁵) Uredba Komisije (EU) br. 93/2013 od 1. veljače 2013. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 2494/95 o harmoniziranim indeksima potrošačkih cijena u vezi s utvrđivanjem indeksa cijena stambenih objekata u vlasništvu stanara (SL L 33, 2.2.2013., str. 14.).

boda koji se koristi za procjenu usporedivosti podindeksa HIPC-a. To bi se moglo postići izostavljanjem članka 4. stavka 2. točke (b) prijedloga uredbe i uklanjanjem ograničenja dosega članka 4. stavka 2. točke (a). Ublažavanje zahtjeva usporedivosti bi umanjilo kvalitetu podindeksa indeksa cijena za stambene objekte u kojima stanuju vlasnici i podindeksa indeksa cijena nekretnina.

4.3 Izrada podindeksa u manje učestalim vremenskim razmacima nego što to zahtijeva prijedlog uredbe trebala bi ostati predmetom prethodnog odobrenja Komisije (Eurostata). To je trenutno osigurano člankom 8. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 2494/95 ⁽¹⁾. Isti zahtjev trebao bi se odražavati u članku 6. stavku 3. prijedloga uredbe, kao i u provedbenoj uredbi.

Na mjestima gdje ESB preporučuje izmjenu prijedloga uredbe, poseban prijedlog nacрта naznačen je u tehničkom radnom dokumentu uz popratno obrazloženje dano u tu svrhu.

Sastavljeno u Frankfurtu na Majni, 13. ožujka 2015.

Predsjednik ESB-a

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Potrebna učestalost prikupljanja cijena je jednom mjesečno. Kada manje učestalo prikupljanje ne isključuje izradu HIPC-a koji udovoljava zahtjevima usporedivosti iz članka 4., Komisija (Eurostat) može dopustiti iznimke od mjesečnog prikupljanja. Ovaj stavak ne isključuje učestalije prikupljanje cijena.